

ศึกษาปัญหาการสื่อสารภาษาอังกฤษของนิสิตชั้นปีที่ ๒ สาขาวิชาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัย
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่

A STUDY OF ENGLISH COMMUNICATION SKILLS PROBLEMS AMONG SECOND-YEAR
ENGLISH MAJOR STUDENTS AT MAHACHULALONGKORNRAJAVIDYALAYA UNIVERSITY,
CHIANG MAI CAMPUS

ชาย หน่อแสง, พระครูธรรมธร อังคาร ญาณเมธี, ทิพย์พนารณ์ เลาลี

Sai Nawseng, Phrakhru Thammathorn Angkhan Yanmethi, Thippanakorn Laolee

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Chiang Mai Campus

Corresponding Author E-mail: nawseng.agg@mcu.ac.th

Received December 8, 2025

Revised January 2, 2026

Accepted January 7, 2026

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาปัญหาการสื่อสารภาษาอังกฤษของนิสิตชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่ และ (2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการสื่อสารภาษาอังกฤษก่อนเรียนและหลังเรียนของนิสิตชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่ การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี โดยมี การวิจัยเชิงปริมาณเป็นหลักร่วมกับข้อมูลเชิงคุณภาพเพื่ออธิบายผลและสะท้อนบริบทการสื่อสารจริง ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงทดลองเบื้องต้น แบบกลุ่มเดียววัดก่อน-หลัง เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของนิสิตก่อนเรียนและหลังเรียน กลุ่มตัวอย่างคือ นิสิตชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาภาษาอังกฤษ จำนวน 32 รูป/คน โดยการคัดเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือวิจัยประกอบด้วย (1) แบบสอบถามปัญหาการสื่อสารภาษาอังกฤษ (2) แบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียนครอบคลุมทักษะฟัง พูด อ่าน เขียน และ (3) แบบประเมินทักษะการพูดโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เครื่องมือผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ และตรวจสอบความเที่ยงของแบบสอบถามด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาร์คเท่ากับ 0.87 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา และสถิติอ้างอิงด้วย t-test แบบกลุ่มสัมพันธ์ พร้อมคำนวณขนาดอิทธิพล

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ (1) พบว่านิสิตมีปัญหาการสื่อสารภาษาอังกฤษในระดับปานกลาง โดยเด่นชัดในด้านคลังคำศัพท์จำกัด ความไม่มั่นใจในการพูด และความยากในการสร้างประโยคให้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ และตามวัตถุประสงค์ (2) พบว่าคะแนนทักษะการสื่อสารรวมหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีขนาดอิทธิพลอยู่ในระดับสูง (Cohen's $d \approx 1.19$) สะท้อนว่ากิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกที่เน้นสถานการณ์จริง การสนทนาเป็นคู่ และการฝึกสื่อสารแบบมีปฏิสัมพันธ์ช่วยพัฒนาทักษะการสื่อสารของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ข้อเสนอแนะคือควรจัดสภาพแวดล้อมการสื่อสารที่ปลอดภัย ลดความกังวล และบูรณาการภาระงานสื่อสารจริงอย่างต่อเนื่องเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

คำสำคัญ: ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ, การฝึกสื่อสารแบบมีปฏิสัมพันธ์, การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเชิงรุก

Abstract

This study aimed (1) to investigate English communication problems among second-year English major students at Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Chiang Mai Campus, and (2) to compare their English communication achievement before and after taking the English Communication Skills course. A mixed-methods approach was employed, with quantitative data as the primary source of evidence and qualitative data used to explain the findings and reflect the authentic communication context. The study adopted a pre-experimental one-group pretest–posttest design to examine changes in students’ English communication performance in the classroom. The sample consisted of 32 second-year English major students selected through purposive sampling. Research instruments included (1) an English communication problem questionnaire, (2) a pretest and posttest covering four skills—listening, speaking, reading, and writing—and (3) a speaking assessment rubric evaluated by three experts. Content validity was verified by experts, and the reliability of the questionnaire was confirmed using Cronbach’s alpha ($\alpha = 0.87$). Data were analyzed using descriptive statistics and a paired-samples t-test, with effect size calculated.

With regard to Objective (1), the results indicated that students experienced English communication problems at a moderate level, particularly limited vocabulary, lack of confidence in speaking, and difficulty constructing grammatically accurate sentences. For Objective (2), the overall posttest mean score was significantly higher than the pretest mean score at the .05 level (Pre $M = 65.12$, Post $M = 78.94$, $t = 6.72$, $p < .001$), with a large effect size (Cohen’s $d \approx 1.19$). The findings suggest that active and interactive learning activities emphasizing real-life situations, pair conversations, and communicative practice effectively enhanced students’ English communication skills. It is recommended that instructors create a psychologically safe communication environment, reduce learners’ anxiety, and continuously integrate authentic communication tasks to support sustainable development of English communication skills.

Keywords: English Communication Skills, Interactive Communication Practice, Active Learning–Based English Language Teaching

บทนำ

ภาษาอังกฤษทำหน้าที่เป็นภาษากลางในการสื่อสารทางวิชาการและการทำงานระดับนานาชาติ ส่งผลให้สถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องพัฒนาสมรรถนะภาษาอังกฤษของผู้เรียนให้สามารถ “ใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารจริง” ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในบริบทที่การเคลื่อนย้ายข้อมูล ข่าวสาร และแรงงานข้ามพรมแดนเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในศตวรรษที่ 21 อย่างไรก็ตาม ภาพรวมระดับประเทศสะท้อนความท้าทายที่ยังต้องเร่งพัฒนาอย่างเป็นระบบ โดยรายงาน EF English Proficiency Index (EPI) ปี 2025 จัดประเทศไทยอยู่ในกลุ่มความสามารถภาษาอังกฤษระดับ “ต่ำมาก (Very Low Proficiency)” ซึ่งสะท้อนข้อจำกัดด้านสมรรถนะภาษาอังกฤษในระดับประเทศและมีนัยต่อการพัฒนาผู้เรียนระดับอุดมศึกษา (EF Education First, 2025) นอกจากนี้ หลักฐานในบริบทมหาวิทยาลัยไทยยังพบปัญหาทักษะการสื่อสาร โดยเฉพาะ “ฟัง–พูด” ที่เป็น

อุปสรรคต่อการใช้ภาษาในสถานการณ์จริง (วรศิริ, 2022; สุขประเสริฐ, สาสีหมัด, & ดุษฎีเมธา, 2025) ในเชิงทฤษฎี “การสื่อสารภาษาอังกฤษ” ไม่ได้จำกัดเพียงความถูกต้องด้านไวยากรณ์ แต่ครอบคลุมความสามารถในการใช้ภาษาให้เหมาะสมกับบริบท ความเชื่อมโยงของข้อความ และการใช้กลวิธีการสื่อสารเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการสื่อสาร ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด ความสามารถเชิงสื่อสาร (communicative competence) ที่เน้นการสื่อสารให้ “สำเร็จ” ในสถานการณ์จริง (British Council, n.d.; Canale & Swain, 1980) อีกทั้งกรอบ CEFR เน้นผู้ใช้งานในฐานะ “ผู้ปฏิบัติการทางสังคม (social agent)” และแนวทางเชิงการปฏิบัติ (action-oriented approach) ที่สนับสนุนการจัดกิจกรรมซึ่งให้ผู้เรียนลงมือทำภารกิจสื่อสารจริงและโต้ตอบอย่างมีความหมาย (Council of Europe, 2001, 2020; North, 2022) ดังนั้น การออกแบบการเรียนรู้ที่ยึด “ภารกิจสื่อสาร” และเน้นปฏิสัมพันธ์ จึงสอดคล้องกับกรอบการสอนแบบ task-based learning ที่ชี้ว่าการสื่อสารผ่านปฏิสัมพันธ์และภารกิจจริงช่วยเพิ่มโอกาสการใช้ภาษาอย่างมีความหมาย (Nunan, 2004) โดยงานวิจัยในประเทศไทยสนับสนุนว่า การจัดกิจกรรมตามแนว Task-Based Learning สามารถส่งเสริมการสื่อสารปากเปล่า ความสามารถในการสื่อสารของผู้เรียนระดับอุดมศึกษาได้ (Piyanat, 2025) และการประยุกต์กรอบ CEFR ในการจัดการเรียนรู้/การประเมินตนเองช่วยให้ผู้เรียนเห็นเป้าหมายและพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารอย่างเป็นระบบ (Chatraporn, 2023; ชลิตา, 2024)

อย่างไรก็ตาม งานวิจัยด้านการเรียนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ (EFL) ชี้ว่า ปัจจัยเชิงอารมณ์-จิตวิทยา โดยเฉพาะความวิตกกังวลในชั้นเรียนภาษาต่างประเทศ ส่งผลต่อการกล้าใช้ภาษาและคุณภาพการสื่อสารของผู้เรียน โดย Horwitz และคณะอธิบายว่าความกังวลเกี่ยวข้องกับความกลัวการสื่อสาร ความกลัวการถูกประเมิน และความกังวลต่อการทดสอบ ซึ่งอาจทำให้ผู้เรียนหลีกเลี่ยงการพูดและลดประสิทธิภาพการสื่อสาร (Horwitz et al., 1986) เมื่อพิจารณาหลักฐานเชิงประจักษ์ในประเทศไทย งานวิจัยพบทั้งระดับความกังวลที่สูงและปัจจัยร่วมสำคัญ ได้แก่ การประเมินทางวิชาการ ความกลัวการถูกประเมินเชิงลบ ปัญหาความเข้าใจ และปัจจัยที่เกี่ยวกับครู ซึ่งสัมพันธ์กับการสื่อสารภาษาอังกฤษอย่างมีนัยสำคัญ (Muthita, 2015; ธารินี, 2025) อีกทั้งในกลุ่มนิสิตนักศึกษาที่เรียนสายภาษาอังกฤษโดยตรง ก็ยังพบความกังวลด้านการพูด โดยเฉพาะมิติ “fear of negative evaluation” และความกังวลด้านไวยากรณ์-คำศัพท์ (Cedar & Jaiyote, 2024; Chanittra, 2022) รวมถึงความกังวลในบริบทการนำเสนอเชิงวิชาการที่เชื่อมโยงกับการรับรู้ตนเองด้านการออกเสียงและโอกาสฝึกใช้ภาษา (Piriya, 2024) นอกจากนี้ปัจจัยด้านความกังวลแล้ว หลักฐานในพื้นที่ภาคเหนือสนับสนุนว่าปัญหาทักษะสื่อสารโดยเฉพาะฟังและพูดเป็นประเด็นที่เกิดขึ้นจริงและควรได้รับการแก้ไขอย่างเป็นระบบ งานวิจัยในมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่สะท้อนทั้ง “ระดับทักษะ” และ “ปัจจัย/ปัญหา” ที่กระทบต่อการฟัง การพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษา ซึ่งชี้ความจำเป็นในการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้เพื่อยกระดับการสื่อสาร (วรศิริ, 2022) ขณะเดียวกัน งานวิจัยยังเสนอว่า “ความเต็มใจสื่อสาร (willingness to communicate)” และ “ความเชื่อมั่นเชิงสื่อสาร” เป็นตัวแปรสำคัญที่เอื้อต่อการกล้าใช้ภาษาในการสื่อสารจริง (Kamlaitip, 2015; Satima, 2024) อีกทั้งความเชื่อของผู้เรียนเกี่ยวกับ “ความคล่องในการพูด” และการใช้กลวิธีการสื่อสาร (communication strategies) มีบทบาทต่อการดำเนินปฏิสัมพันธ์ให้บรรลุเป้าหมายการสื่อสารในสถานการณ์จริง (Chuanachaisit & Prapphal, 2009; Kittiya, 2024) เมื่อเชื่อมโยงกับหลักฐานดังกล่าว สาขาวิชาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่ ซึ่งมีพันธกิจด้านวิชาการและการสื่อสารเชิงวิชาชีพ การเผยแผ่พระพุทธศาสนาในบริบทนานาชาติ นิสิตจึงจำเป็นต้องมีสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษทั้งในงานนำเสนอ งานอภิปราย และการสื่อสารในสถานการณ์จริง อย่างไรก็ตาม จากการสังเกตการเรียนการสอนและข้อมูลเบื้องต้นของผู้สอนพบว่า นิสิตจำนวนหนึ่งยังมีปัญหาคำศัพท์ไม่เพียงพอ ไม่มั่นใจในการพูด และเรียบเรียงประโยคไม่ถูกต้อง ซึ่งสอดคล้องกับ

งานวิจัยไทยที่ชี้ว่าทรัพยากรภาษา (คำศัพท์/ไวยากรณ์) ความมั่นใจ และความกังวลต่อการถูกประเมิน เป็นอุปสรรคสำคัญต่อการสื่อสาร (Cedar & Jaiyote, 2024; Muthita, 2015; Piriya, 2024)

เหตุผลที่มุ่งศึกษานิสิต ชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่ ครั้งนี้ เพราะเป็น “ช่วงรอยต่อสำคัญ” ที่นิสิตเริ่มเข้าสู่รายวิชาเอกซึ่งเพิ่มภาระงานสื่อสารมากขึ้น เช่น การสนทนาเชิงเหตุผล การทำงานกลุ่ม และการนำเสนองาน หากสามารถวินิจฉัยปัญหาและพัฒนาทักษะสื่อสารในช่วงต้น จะช่วยลดการสะสมของข้อจำกัดด้านความมั่นใจ ความกังวล และยกระดับความพร้อมก่อนเข้าสู่ชั้นปีสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการจัดการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนฝึกปฏิสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องผ่านภารกิจสื่อสารจริง (Council of Europe, 2001, 2020; Nunan, 2004) และสอดคล้องกับข้อค้นพบในงานวิจัยที่ชี้ให้เห็นความสัมพันธ์ของความเชื่อมั่นเชิงสื่อสารกับการกล้าใช้ภาษา (Kamlaitip, 2015; Satima, 2024) ช่องว่างการวิจัย (Research Gaps) นี้มุ่งเติมเต็ม คือ (1) แม้งานในประเทศไทยจำนวนหนึ่งรายงานปัญหาความกังวลและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการพูดของนิสิตนักศึกษา (วรศิริ, 2022; Cedar & Jaiyote, 2024; Muthita, 2015; ธาธิณี, 2025; Chanittra, 2022; Piriya, 2024) แต่ยังต้องการหลักฐานเชิงประจักษ์ในรูปแบบ “ก่อนเรียน-หลังเรียน” ของรายวิชาทักษะสื่อสารที่เน้นปฏิสัมพันธ์โดยตรงในบริบทผู้เรียนสายภาษาและบริบทสถาบันเฉพาะ (2) ในพื้นที่วิจัยเฉพาะยังต้องการข้อมูลเชิงประจักษ์เพื่อใช้ปรับการสอน และกิจกรรมสื่อสารให้สอดคล้องกับพันธกิจของสถาบัน (3) ยังต้องการการเชื่อมโยง “ปัญหาเชิงปัจจัย” (คำศัพท์-ความมั่นใจ-ความกังวล-โอกาสใช้ภาษา-ความเต็มใจสื่อสาร) กับ “ผลลัพธ์ผลสัมฤทธิ์ด้านการสื่อสาร” ภายใต้แนวคิด communicative competence และแนวทาง action-oriented ของ CEFR โดยใช้หลักฐานงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบกิจกรรมการประเมินตามกรอบ CEFR และ Task-Based Learning (TBL) เป็นฐานประกอบ (Piyanat, 2025; Chatraporn, 2023; ชลิตา, 2024)

ดังนั้น งานวิจัยนี้จึงมุ่ง (1) ศึกษาปัญหาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของนิสิตสาขาวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่ และ (2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษก่อนเรียนและหลังเรียนรายวิชาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ เพื่อใช้เป็นข้อมูลเชิงประจักษ์สำหรับพัฒนาการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมสื่อสารอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาการสื่อสารภาษาอังกฤษของนิสิตชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการสื่อสารภาษาอังกฤษก่อนเรียนและหลังเรียนของนิสิตชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่

วิธีดำเนินการวิจัย

1) รูปแบบของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods) โดยมี การวิจัยเชิงปริมาณเป็นหลัก ร่วมกับข้อมูลเชิงคุณภาพเพื่ออธิบายผลและสะท้อนบริบทการสื่อสารจริง ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงทดลองเบื้องต้น (Pre-experimental Research) แบบกลุ่มเดียววัดก่อน-หลัง (One-group Pretest-Posttest Design) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของนิสิตก่อนเรียนและหลังเรียนรายวิชาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ

2) ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

2.1 ประชากร

ประชากร ได้แก่ นิสิตชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาภาษาอังกฤษ ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2568 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่

2.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นิสิตชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาภาษาอังกฤษ จำนวน 32 รูป/คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง โดยคัดเลือกจากนิสิตที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในภาคการศึกษาดังกล่าว และยินยอมเข้าร่วมการวิจัย

- เกณฑ์คัดเข้า

เป็นนิสิตชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาภาษาอังกฤษ

ลงทะเบียนเรียนรายวิชาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในภาคการศึกษาที่กำหนด

เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้และทำแบบทดสอบก่อน-หลังครบถ้วน

- เกณฑ์คัดออก

ขาดเรียน/ขาดสอบจนไม่สามารถเก็บข้อมูลก่อนหรือหลังได้ครบ

ไม่ยินยอมให้ใช้ข้อมูลเพื่อการวิจัย

2.3 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาษาอังกฤษจำนวน 3 ท่าน ทำหน้าที่เป็น ผู้ประเมินในการประเมินทักษะการพูดของนิสิตตามแบบประเมิน (Speaking Rubric) และให้ข้อเสนอแนะเชิงคุณภาพต่อจุดเด่น-จุดที่ควรพัฒนาในการสื่อสารของนิสิต

3) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 แบบสอบถามปัญหาการสื่อสารภาษาอังกฤษ

เป็นแบบสอบถามมาตราประมาณค่า (Likert scale) เพื่อสำรวจระดับปัญหา/อุปสรรคในการสื่อสารภาษาอังกฤษ ครอบคลุมด้านสำคัญ เช่น

- คำศัพท์และโครงสร้างประโยค

- การออกเสียง

- ความมั่นใจ/ความกังวลในการสื่อสาร

- โอกาสใช้ภาษาและสภาพแวดล้อมการเรียนรู้

- และมีคำถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้เรียนสะท้อนปัญหา/ความต้องการเพิ่มเติม

3.2 แบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน (Pre-test/Post-test)

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ ครอบคลุม 4 ทักษะ ได้แก่ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน โดยเนื้อหาสอดคล้องกับจุดประสงค์รายวิชาและสถานการณ์การสื่อสารที่ใช้ได้จริง

3.3 แบบประเมินทักษะการพูด (Speaking Assessment Rubric)

เป็นแบบประเมินแบบให้คะแนนตามเกณฑ์ (Rating scale) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ประเมินจากภารกิจารสื่อสาร (เช่น สนทนาคู่/บทบาทสมมติ/การนำเสนอ) ตามเกณฑ์ เช่น

- Grammar, Fluency, Pronunciation

- Vocabulary & Appropriacy

- Confidence & Communication manner

คุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ และแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นด้วย Cronbach's Alpha = 0.87 (อยู่ในระดับดี)

4) การเก็บรวบรวมข้อมูล (ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ)

การเก็บข้อมูลดำเนินการในชั้นเรียนรายวิชาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษตามลำดับดังนี้

4.1 ขั้นเตรียมการ

1. ชี้แจงวัตถุประสงค์และขั้นตอนการวิจัยแก่ผู้เรียน
2. ขอความยินยอมในการเข้าร่วมวิจัย เน้นความสมัครใจ การรักษาความลับ และใช้ข้อมูลเพื่อการวิจัยเท่านั้น

4.2 การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ

1. แบบทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) เพื่อวัดสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษก่อนจัดกิจกรรมการเรียนรู้
2. แบบสอบถามปัญหาการสื่อสารภาษาอังกฤษ (ส่วนคะแนนมาตรฐานค่า) เพื่อวัดระดับปัญหาในมิติต่าง ๆ
3. ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการสอนที่เน้นการสื่อสารเชิงปฏิสัมพันธ์ (เช่น pair conversation, role-play, presentation และงานสถานการณ์จริง)
4. แบบทดสอบหลังเรียน (Post-test) หลังจบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
5. คะแนนแบบประเมินทักษะการพูด จากผู้ประเมิน 3 ท่าน แล้วสรุปเป็นคะแนนรวม/ค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ที่กำหนด

4.3 การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ

1. คำตอบปลายเปิดในแบบสอบถาม เพื่อสะท้อนปัญหา ประสบการณ์ ความรู้สึก และข้อเสนอแนะของผู้เรียน
2. ข้อคิดเห็น/คำอธิบายจากผู้ประเมิน เกี่ยวกับจุดแข็ง-จุดอ่อนด้านการพูดและการสื่อสาร
3. บันทึกการสังเกตในชั้นเรียนของผู้สอน/ผู้วิจัย เช่น พฤติกรรมมีส่วนร่วม ความกล้าแสดงออก การโต้ตอบระหว่างกิจกรรม เพื่อใช้สนับสนุนการอธิบายผลเชิงปริมาณ

5) การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

- ใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพื่อสรุประดับปัญหาการสื่อสารและระดับผลสัมฤทธิ์
- ใช้สถิติอ้างอิง ได้แก่ t-test แบบกลุ่มสัมพันธ์ (Paired-samples t-test) เพื่อเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน
- รายงานค่าทางสถิติให้ครบ เช่น M, S.D., t, df, p และ (แนะนำเพื่อความเข้มข้นเชิงวิชาการ) รายงาน ขนาดอิทธิพล (Effect size เช่น Cohen's dz) เพื่อสะท้อนความแรงของผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

วิเคราะห์คำตอบปลายเปิด/ข้อคิดเห็นผู้ประเมิน/บันทึกสังเกต ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดย

1. อ่านข้อมูลทั้งหมดเพื่อทำความเข้าใจภาพรวม

2. จัดหมวดหมู่ ตามประเด็น เช่น คำศัพท์ ความมั่นใจ ไวยากรณ์ การออกเสียง โอกาสใช้ภาษา
3. สรุปย่อ และยกตัวอย่างถ้อยคำสะท้อนประเด็นสำคัญ
4. ใช้การ “ตรวจสอบความสอดคล้อง” ระหว่างผลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือของข้อค้นพบ

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อ (1) จากแบบสอบถามพบว่านิสิตส่วนใหญ่ประสบปัญหาการสื่อสารภาษาอังกฤษในระดับปานกลาง โดยประเด็นที่ปรากฏเด่นชัด ได้แก่ คลังคำศัพท์ไม่เพียงพอ ความไม่มั่นใจในการพูด และความยากในการสร้างประโยคภาษาอังกฤษให้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ ซึ่งสะท้อนว่าผู้เรียนยังต้องการการฝึกฝนเชิงปฏิสัมพันธ์ที่ต่อเนื่องและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการใช้ภาษาในสถานการณ์จริงมากขึ้น

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อ (2) จากการเปรียบเทียบคะแนนแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของนิสิตจำนวน 32 รูป/คน พบว่าคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 65.12 และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 78.94 ($t=6.72$, $p<.001$) แสดงให้เห็นว่าแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นสถานการณ์จริง การสนทนาเป็นคู่ การจำลองสถานการณ์ และกิจกรรมโต้ตอบในชั้นเรียนมีประสิทธิภาพในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของนิสิต ทั้งนี้ การสังเกตในชั้นเรียนและผลการประเมินทักษะการพูดโดยผู้เชี่ยวชาญยังสะท้อนแนวโน้มเชิงบวก ได้แก่ ความคล่องแคล่วในการพูดดีขึ้น การออกเสียงชัดเจนขึ้น การใช้คำศัพท์และโครงสร้างประโยคเหมาะสมขึ้น และความมั่นใจในการสื่อสารเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การสื่อสารภาษาอังกฤษก่อนเรียนและหลังเรียน

รายการ	N	ค่าเฉลี่ยก่อนเรียน	ค่าเฉลี่ยหลังเรียน	t	Sig.
ทักษะการสื่อสารรวม	32	65.12	78.94	6.72	.000

อภิปรายผล

ผลการวิจัยสะท้อนว่าปัญหาหลักของนิสิตอยู่ที่ความไม่มั่นใจ คลังคำศัพท์จำกัด และความยากในการสร้างประโยคให้ถูกต้อง ซึ่งเป็นรูปแบบปัญหาที่พบได้บ่อยในผู้เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะเมื่อผู้เรียนมีความกังวลในการใช้ภาษา (language anxiety) มักส่งผลให้หลีกเลี่ยงการพูดและลดโอกาสฝึกใช้ภาษาในสถานการณ์จริง ทำให้การสื่อสารไม่ต่อเนื่องและไม่เกิดความคล่องแคล่วอย่างเต็มที่

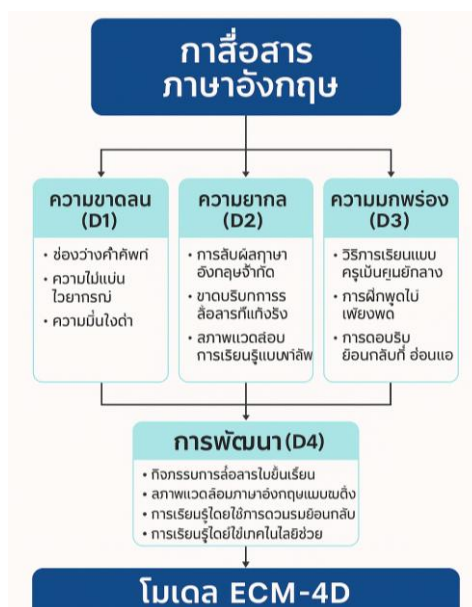
ผลการเปรียบเทียบก่อน-หลังเรียนพบว่าคะแนนหลังเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ สะท้อนว่ากิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกที่เน้นสถานการณ์จริง การสนทนาเป็นคู่ และการฝึกสื่อสารแบบมีปฏิสัมพันธ์ ช่วยให้ผู้เรียนได้ “ใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมาย” มากขึ้น เมื่อผู้เรียนมีโอกาสโต้ตอบจริง ย่อมเกิดการฝึกเรียบเรียงประโยค การเลือกคำ และการปรับแก้ข้อผิดพลาดจากการป้อนกลับระหว่างกิจกรรม ส่งผลให้ความมั่นใจเพิ่มขึ้นและความคล่องแคล่วพัฒนาตามลำดับ

นอกจากนี้ การจัดบรรยากาศการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการสื่อสารยังมีส่วนสำคัญต่อการลดความกลัวผิดพลาดและเพิ่มแรงจูงใจในการใช้ภาษา โดยเฉพาะผู้เรียนที่มีพื้นฐานทางภาษาอยู่แล้ว แต่ยังขาดพื้นที่ฝึกพูดอย่างต่อเนื่อง ผลการวิจัยครั้งนี้จึงสนับสนุนแนวทางการสอนภาษาอังกฤษควรให้ความสำคัญกับการออกแบบกิจกรรมเชิงสื่อสารที่ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมจริง และมีการป้อนกลับที่สร้างสรรค์เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

องค์ความรู้ใหม่

ผลการวิจัยสะท้อนโครงสร้างปัญหาการสื่อสารภาษาอังกฤษของนิสิตผ่าน 3 มิติหลัก ได้แก่ ความขาดแคลนพื้นฐาน (D1: Deficiency) ซึ่งครอบคลุมการขาดคำศัพท์ ไวยากรณ์ และความมั่นใจ ส่งผลให้สื่อสารไม่คล่องแคล่ว, ความยากลำบากในการใช้ภาษา (D2: Difficulty) ซึ่งสะท้อนข้อจำกัดด้านบริบทและโอกาสใช้ภาษาในสถานการณ์จริง ทำให้การใช้ภาษาไม่ต่อเนื่อง, และ ความบกพร่องของกระบวนการเรียนรู้ (D3: Dysfunction) ซึ่งเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ที่ยังไม่เอื้อต่อการฝึกสื่อสารอย่างเข้มข้นและการป้อนกลับอย่างต่อเนื่อง

จากการสังเคราะห์ทั้งสามมิติ ผู้วิจัยเสนอแนวทาง การพัฒนา (D4: Development) เพื่อยกระดับทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของนิสิต โดยเน้นกิจกรรมการสื่อสารที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ การสร้างสภาพแวดล้อมภาษาอังกฤษที่เอื้อต่อการใช้จริง การจัดระบบการเรียนรู้ที่มีการป้อนกลับอย่างต่อเนื่อง และการประยุกต์เทคโนโลยีสนับสนุนการเรียนรู้ สรุปเป็น โมเดล ECM-4D (English Communication Model-4 Dimensions) เพื่ออธิบายทั้ง “ต้นเหตุของปัญหา” และ “แนวทางแก้ไขอย่างเป็นระบบ” ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการออกแบบกิจกรรมและพัฒนาการสอนในรายวิชาที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

ภาพ 1 ผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการวิจัยตามแผนภาพโมเดล ECM-4D

สรุปและข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยพบว่า นิสิตชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาภาษาอังกฤษประสบปัญหาการสื่อสารภาษาอังกฤษจากหลายปัจจัย โดยเฉพาะความไม่มั่นใจ คลังคำศัพท์ไม่เพียงพอ ความกังวลในการพูดต่อหน้าผู้อื่น และการขาดโอกาสฝึกใช้ภาษาในสถานการณ์จริง อย่างไรก็ตาม การจัดกิจกรรมสื่อสารแบบมีปฏิสัมพันธ์ การประเมินผลแบบต่อเนื่อง และการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ผ่อนคลายมีส่วนช่วยให้ผู้เรียนมีความมั่นใจเพิ่มขึ้น ลดความวิตกกังวล และพัฒนาทักษะการสื่อสารได้ชัดเจน

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. สนับสนุนกิจกรรมภาษาอังกฤษนอกชั้นเรียน เช่น English Camp และ English Club
2. พัฒนาศูนย์การเรียนรู้ด้านภาษาให้มีสื่อการสอนที่ทันสมัยและเข้าถึงได้

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. ใช้กิจกรรมแบบสถานการณ์จริง (Real-life Tasks) เพื่อเพิ่มประสบการณ์ด้านการสื่อสาร
2. เพิ่มกิจกรรมการพูดรายบุคคลและแบบเป็นคู่ เพื่อเสริมความมั่นใจและความคล่องแคล่วอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาปัจจัยด้านแรงจูงใจและความวิตกกังวลที่มีผลต่อการสื่อสาร
2. เพิ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่างเพื่อเปรียบเทียบระหว่างชั้นปี
3. ศึกษาผลของการใช้เทคโนโลยี เช่น AI เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ

เอกสารอ้างอิง

- วรศิริ บุญชื้อ. (2022). ปัญหาและปัจจัยที่ส่งผลต่อการฟัง พูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่. *Ganesha Journal*, 18(2), 17–33.
- Cedar, P., & Jaiyote, S. (2024). English-Speaking Anxiety Among Second- and Fourth-Year Thai University English Majors. *Journal of Community Development Research (Humanities and Social Sciences)*, 17(4), 78–94.
- Muthita Chinpakdee. (2015). Thai EFL University Students' Perspectives on Foreign Language Anxiety. *Silpakorn University Journal of Social Sciences, Humanities, and Arts*, 15(3), 61–90.
- ธารินี บุญยีน. (2025). ความวิตกกังวลในการพูดภาษาต่างประเทศของนักศึกษาไทยที่มีความเชี่ยวชาญภาษาอังกฤษในระดับต่ำ: มุมมองเกี่ยวกับระดับและปัจจัยของความวิตกกังวล. *วารสารมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 22(3), 125–148.
- Chanittra Pruksaseat. (2022). Foreign language speaking anxiety of Thai EFL students in virtual Classrooms-Pathumwan Institute for Technology students. *วารสารภาษาปริทัศน์*, 2022(37), 41–67.
- Piriya Thaksanan. (2024). The Study of EFL Students' Public Speaking Anxiety And Academic Oral Presentation Strategies at a Tertiary Level In Thailand. *Journal of Education and Innovation*, 26(4), 48–59.
- Kamlaitip Pattapong. (2015). Complex Interactions of Factors Underlying Thai EFL Learners' Willingness to Communicate in English. *PASAA Journal*, 49(1), 105–136.
- Satima Rotjanawongchai. (2024). Developing EFL University Students' Willingness to Communicate and Self-Perceived Communicative Confidence through Self-Assessment of Self-Recorded Conversations. *rEFLections*, 31(2), 639–669.
- Kittiya Phisutthangkoon. (2024). Thai EFL University Students' Beliefs in English-Speaking Fluency. *rEFLections*, 31(2), 478–500.
- Chatraporn Piamsai, C. (2023). Development and Use of CEFR Based Self-Assessment in a Thai Tertiary Context. *PASAA Journal*, 66(1), 83–108.

- ชลิดา เสน่ห์เมือง. (2024). การเพิ่มประสิทธิภาพทักษะความสามารถภาษาอังกฤษตามกรอบมาตรฐานซีอีเอฟอาร์ โดยการจัดการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐาน กรณีศึกษา นักศึกษากลุ่มแกนนำมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, 12(1), 94–112.
- Piyanat Chantakhat. (2025). The Effectiveness of Task-Based Language Teaching on Enhancing Speaking Skills of University Students. Chiangmai Rajabhat Education Journal, 4 (1), 14–27.
- ธนัชพันธ์ สุขประเสริฐ ขนิษฐา สาสีหมัด, จิตรา ดุษฎีเมธา. (2025). การศึกษาความสำคัญ ปัญหา และพฤติกรรมบ่งชี้ของทักษะการฟัง พูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี. วารสาร มจร พุทธปัญญาปริทรรศน์, 10(2), 690–700.
- Chuanchaisit, S., & Prapphal, K. (2009). A study of English communication strategies of Thai University students. Manusya: Journal of Humanities, 12(17), 100–126.